

dr hab. Radosław Wośko, prof. AS
Akademia Sztuki w Szczecinie
Pl. Orła Białego 2
70-562 Szczecin

Szczecin dn. 20.12.2025 r.

RECENZJA

w postępowaniu habilitacyjnym dr. Pawła Jerzego Nowickiego
sporządzona na zlecenie Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku na
podstawie uchwały Rady Dyscypliny Artystycznej Akademii Muzycznej im. Stanisława
Moniuszki w Gdańsku nr 15/2025 z dnia 13 października 2025 r.

SYLWETKA I DOROBEK HABILITANTA – Podstawowe dane o habilitancie

Dr Paweł Jerzy Nowicki (ur. 1975) to gruntownie wykształcony artysta i pedagog ze znaczącym doświadczeniem. Stopień doktora sztuk muzycznych, nadany przez Akademię Muzyczną im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, uzyskał w 2020 r. Tytuł rozprawy doktorskiej – *Zagadnienia wykonawcze wybranych utworów wibrafonowych przełomu XX i XXI wieku*.

Tytuł magistra sztuki uzyskał w 1998 r. na podstawie dyplomu z wyróżnieniem w klasie perkusji prof. Grzegorza Jurczyka, a następnie podjął studia podyplomowe w Konserwatorium Muzycznym w Strasbourgu, które ukończył w 2000 r. w klasie prof. Emmanuela Séjourné.

W 2014 r. nadano mu stopień nauczyciela dyplomowanego.

Habilitant ma za sobą ponad 30 lat działalności artystycznej na wielu różnych polach, a wykaz realizacji rozmaitych przedsięwzięć pokazuje harmonijny rozwój zarówno przed, jak i po uzyskaniu stopnia doktora.

DZIEŁO ARTYSTYCZNE

Dr Paweł Nowicki wspomina w autoreferacie, że jego droga artystyczna została ukształtowana podczas studiów w Bydgoszczy, gdzie zainteresował się światem sonoryzmu i modernistycznej literatury perkusyjnej, a także w Strasbourgu, gdzie pogłębił kompetencje w zakresie gry na wibrafonie i marimbie. Zainteresowania te mają odzwierciedlenie w przedstawionych do recenzji dziełach artystycznych w ramach zespołów muzyki współczesnej, których habilitant jest członkiem.

Dr Paweł Nowicki jako dzieło artystyczne przedstawił albumy *Works For Nowicki Duo* oraz *Pasja* (w wykonaniu zespołu Kwartludium). Obydwa albumy prezentują współczesną muzykę kameralną polskich kompozytorów.

Nowicki/Nowicki Duo - WORKS FOR NOWICKI DUO DUX 2016 (2023)

RL

Na płycie CD Works For Nowicki Duo znajduje się 7 kompozycji:

1. Tadeusz Wielecki - *Varia* na perkusję i fortepian (2023)
2. Artur Kroschel - *Flämmchen* na perkusję i fortepian (2022)
3. Maciej Jabłoński - *Szlakiem Nocnych Motyli IV* (2021)
4. Piotr Peszat - *My Instrument Was a Pole* na wibrafon, fortepian i audio playback (2022)
5. Magdalena Gorwa - *Inversio* na preparowany fortepian i wibrafon (2023)
6. Piotr Jędrzejczyk - *PEH* na hi-hat, fortepian i elektronikę (2023)
7. Andrzej Dziadek - *A due* na wibrafon i fortepian (2023)

Płyta została zarejestrowana w składzie:

Paweł Nowicki – instrumenty perkusyjne

Piotr Nowicki – fortepian

Nagrań dokonano w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, w 2023 r.

Marcin Kowalczyk – realizacja nagrania, miks i mastering.

Album zawiera siedem kompozycji polskich twórców, różnorodnych stylistycznie. Habilitant opisuje swój wkład w realizację dzieła m. in. jako inicjowanie współpracy z kompozytorami motywowane potrzebą rozszerzenia repertuaru na duet w składzie: perkusja i fortepian.

Konsultacje i spotkania z Tadeuszem Wieleckim zaowocowały powstaniem utworu *Varia*, który jest kompozycją multiperkusyjną z udziałem fortepianu napisaną specjalnie dla zespołu Nowicki Duo. Habilitant w konsultacjach z kompozytorem skupił się na wykorzystaniu możliwości brzmieniowych i sposobu rozmieszczenia różnych obiektów w ramach zestawu perkusyjnego. Dzięki temu na instrumentarium perkusyjne składają się takie nietypowe przedmioty jak duży stary garnek, pokrywa od kotła czy puszki, zestawiane z dźwiękami szkła, drewna i membran, a także tzw. aluofonem, tworząc wielobarwne struktury harmoniczne współgrające z partią fortepianu. Utwór prezentuje ponadto relację między strojem temperowanym fortepianu a jego nietemperowanym odpowiednikiem wśród obiektów i instrumentów perkusyjnych. Sposób wykonania utworu świadczy o dużej wrażliwości habilitanta na sonorystyczne właściwości różnych przedmiotów.

W utworze *Flämmchen* Artura Kroschela dr Paweł Nowicki gra na zestawie multiperkusyjnym wzbogaconym o wibrafon, dla którego kluczowe znaczenie wg habilitanta miało zastosowanie odpowiednich pałek, które uwydatniają kolorystykę wszystkich instrumentów. Artysta porusza się znakomicie pomiędzy różnymi instrumentami, umiejętnie wydobywając głębię brzmienia. Zarówno melodyczna jak i rytmiczna rola zestawu multiperkusyjnego została pokazana z dużym wyczuciem. Mamy tu też do czynienia z rozszerzonymi technikami, jak smyczkowanie wibrafonu.

Utwór Macieja Jabłońskiego *Szlakiem Nocnych Motyli IV* wykorzystuje aluofon, instrument stworzony przez habilitanta – dwie oktawy aluminiowych rur, nastrojonych w mikrotonowym odchyleniu względem stroju temperowanego, celem dodania niuansów brzmieniowych do

tych znanych z dźwięków samego wibrafonu. Daje to bardzo ciekawy efekt tzw. dudnienia czyli charakterystycznego pulsowania natężenia dźwięku, spowodowanego graniem dźwięków o zbliżonej częstotliwości. Artysta w tym utworze również wykorzystuje smyczkowanie wibrafonu. Uwagę zwracają ponadto ciekawe techniki wykonawcze w partii fortepianu.

W kompozycji Piotra Peszaty *My Instrument Was a Pole* wykorzystano playback audio, który przez większość czasu jest jej wiodącym elementem, nadającym tempo i decydującym o gęstości faktury. Partie fortepianu i wibrafonu tworzą do niego akustyczną przeciwwagę. Habilitant wykorzystuje ponadto technikę czteropałkową do szybkich zmian rejestrów. Utwór jest bardzo zróżnicowany, wykorzystując różne tempa, dynamikę czy gęstość faktury.

W utworze *Inversio* Magdaleny Gorwy mamy również do czynienia z aspektem performatywnym, który realizuje się poprzez zamianę miejsc i instrumentów przez muzyków. Kompozycja wykorzystuje przede wszystkim fortepian i wibrafon, z wyraźnymi śladami preparowania tego pierwszego, dzięki czemu uzyskujemy kontrastowe przebiegi rytmiczne.

Kompozycja *PEH* wykorzystuje hi-hat, fortepian i warstwę elektroniczną, co czyni ją bardzo ciekawą z kolorystycznego punktu widzenia. Utwór powstał w dialogu z kompozytorem Piotrem Jędrzejczykiem. Konwencjonalne dźwięki hi-hatu mieszają się z efektami warstwy elektronicznej. W partii fortepianu mamy ponadto element naśladowania kierunku melodycznego wypowiedzi w warstwie elektronicznej, co przywodzi na myśl eksperymenty Hermeto Pascoala.

W utworze *A due per vibrafono e pianoforte* mamy przede wszystkim do czynienia z szerokim zastosowaniem techniki smyczkowania wibrafonu.

Podsumowując, płyta CD *Works For Nowicki Duo* to bardzo zróżnicowane dzieło, wykorzystujące całą paletę brzmień tradycyjnych instrumentów perkusyjnych oraz równie bogate odcienie środków niekonwencjonalnych. Habilitant umiejętnie korzysta zarówno z jednych jak i drugich, co sytuuje go jako bardzo współczesnego i świadomego artystę.

KWARTLUDIUM – MATEUSZ RYCZEK – PASJA, REQUIEM RECORDS 115/2025

1. Pobudka
2. Hymn
3. Lament
4. Rozmowa Duszy

Płyta została zarejestrowana w składzie:

Dagna Sadkowska – skrzypce

Piotr Nowicki – fortepian

Michał Górczyński – klarnet

Paweł Nowicki - instrumenty perkusyjne

Nagrań dokonano w Studiu Koncertowym Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego w dniach 3-4 stycznia 2025 r.

Ewa Guziołek-Tubielewicz – realizacja nagrania, miks i mastering.

Habilitant opisuje swoją rolę wykonawczą w projekcie jako obejmującą dobór oraz konsultacje w zakresie instrumentarium perkusyjnego oraz indywidualny dobór pałek.

W części I – Pobudka – habilitant wykorzystuje w warstwie perkusyjnej rototomy i gran cassa, których partia wprowadza zdecydowany i kontrastujący z innymi instrumentami element rytmiczny i brzmieniowy. Znaczenie ma też charakterystyczny dla rototomów, a nietypowy dla instrumentów perkusyjnych ogółem, efekt zmiany wysokości dźwięku w trakcie jego trwania. W tle pobrzmiewają również gongi w różnej dynamice.

W części II – Hymn – mamy do czynienia w warstwie perkusyjnej przede wszystkim z dzwonkami orkiestrowymi, na których artysta gra twardymi pałkami wibrafonowymi. Taki sposób wydobywania dźwięku otwiera nowe możliwości brzmieniowe. Habilitant w autoreferacie definiuje to w ten sposób, że jego intencją było uzyskanie „pierwiastka metafizycznego”. Trudno nie zgodzić się z opinią, że ta partia dzwonków orkiestrowych to „coś więcej niż partia dzwonków orkiestrowych”. Talerze zawieszone na linach wybrzmiewają w tym utworze również nieco inaczej niż osadzone na statywach, które jednak absorbują część drgań talerzy. Ich wybrzmienie w tym utworze jest dłuższe, szczególnie gdy zwrócimy uwagę na fakt, że dynamika oscyluje wokół *piano*.

W części III – Lament – Bardzo istotne z punktu widzenia charakteru kompozycji jest użycie gongów glissando – efekt analogiczny do rototomów, czyli zmiana wysokości dźwięku podczas jego trwania, choć w tym przypadku samoistna. Za warstwę rytmiczną odpowiada partia bongosów i okazjonalne uderzenia gran cassy.

W części IV – Rozmowa duszy – na pierwszy plan w partii perkusyjnej wysuwa się werbel *senza corde*, która to technika w zamyśle habilitanta ma lepiej oddawać ludowy charakter utworu. Podobny jest efekt dzwonków cencerros, specyficznej odmiany cowbella. Pojawia się również bardzo delikatna partia dzwonków orkiestrowych.

Na pierwszy plan w brzmieniu całości kompozycji wysuwa się jej bardzo kontemplacyjny charakter, a warstwa instrumentów perkusyjnych ma przede wszystkim znaczenie sonorystyczne. Zespół Kwartludium ma za sobą olbrzymie doświadczenie wielu lat wspólnego grania i to wzajemne zaufanie słysząc również na tym nagraniu. Muzycy współgrają znakomicie w dowolnej dynamice, a każdy, nawet najdrobniejszy szczegół jednego lub drugiego instrumentu jest doskonale słyszalny w brzmieniu całości. Wybranie do recenzji w postępowaniu habilitacyjnym dzieła, w którym w partii perkusyjnej to walory sonorystyczne a nie techniczne są na pierwszym miejscu, świadczy o dużej dojrzałości artysty.

DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA

W działalności artystycznej habilitant przede wszystkim opisuje dwa zespoły, z którymi nagrał zaprezentowane do oceny dzieła, czyli duet z Piotrem Nowickim oraz zespół Kwartludium. Obydwie formacje wykonują nową muzykę, niejednokrotnie współpracując z kompozytorami na etapie powstawania dzieł, czym wnoszą znaczny wkład w rozwój współczesnej muzyki

RU

kameralnej. Zespół Kwartludium występuje regularnie na najważniejszych festiwalach nowej muzyki w Polsce i na świecie, w tym Unsound (Nowy Jork), Beijing Modern Festival, Musica Viva (Lizbona), Sacrum Profanum, Warszawska Jesień, Musica Polonica Nova, Klang (Kopenhaga) i wielu innych. Jednym z ostatnich, a zarazem najbardziej znaczących projektów zespołu było nagranie *Pasji* Mateusza Ryczka, wydanej w 2025 roku przez wytwórnię Requiem Records. Premiera utworu odbyła się we Wrocławiu podczas Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej Musica Polonica Nova w 2022 roku. Jak podaje habilitant – czteroczęściowa forma o silnym ładunku ekspresyjnym stanowi jeden z najbardziej dojrzałych przykładów współczesnego ujęcia narracji pasyjnej w muzyce kameralnej.

Oprócz wspomnianych projektów habilitant prowadzi znaczącą działalność kameralną, skupiającą się głównie na wykonawstwie muzyki współczesnej. Wymienia tu m. in. recitale z saksofonistką Aliną Mleczo prezentujące muzykę kompozytorów współczesnych czy prezentacje kompozycji Pawła Szymańskiego *Compartments No. 7* na wibrafon i trio smyczkowe. Habilitant współpracował również z zespołem Kwadrofonik przy okazji projektu z okazji 100. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina, a także przy wykonaniu utworu *Music For 18 Musicians* Steve'a Reicha.

Ważnym elementem twórczości dr. Pawła Nowickiego jest współpraca z zespołem Sinfonietta Pomerania, który gra prawykonania dzieł gdańskich kompozytorów. Habilitant ma za sobą również współpracę z artystami reprezentującymi muzykę rozrywkową, jak zespół Pink Freud czy przy wykonaniu kompozycji *Staloocy* łódzkiego twórcy Artura Zagajewskiego.

Habilitant realizuje również projekty z własnymi kompozycjami, w tym m. in. Paweł Nowicki 3City Ensemble – *Przypływy* oraz *Struktury Światła* – 9 utworów na Nowicki Duo. Oprócz tego tworzył warstwę muzyki do spektakli teatralnych i filmów niemych.

Dr Paweł Nowicki ma za sobą kilkaset występów scenicznych, radiowych i telewizyjnych, od koncertów solowych, przez kameralne, po orkiestrowe w wielu różnych kontekstach, w tym realizacje autorskich kompozycji. To wszystko składa się na bardzo bogatą karierę artystyczną.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Habilitant od 2023 r. pracuje na stanowisku asystenta w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku prowadząc klasę perkusji, równolegle będąc przez ostatnie ponad 20 lat nauczycielem muzyki w różnych szkołach w Trójmieście, w tym obecnie w Szkole Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Gdańsku.

W ramach pracy dydaktycznej habilitant otrzymał nagrodę główną w Ogólnopolskim Konkursie na Najlepszą Lekcję o Muzyce Polskiej, organizowanym przez Instytut Fryderyka Chopina. Dr Paweł Nowicki prowadził również warsztaty i kursy mistrzowskie w Polsce i za granicą, zarówno jako solista jak i z zespołem Kwartludium. Odbywały się one w ramach festiwali, a także na zaproszenie instytucji z Polski i świata (Australia, Chiny, Korea Płd., Luksemburg, Turcja, Szwecja, Gruzja, Ukraina).

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

Habilitant zajmuje się również działalnością organizatorską. Powołał Fundację Muzyki Nowej Kwartludium, której celem jest wspieranie twórczości najnowszej czy promowanie muzyki eksperymentalnej i poszerzanie przestrzeni dla dialogu między kompozytorami a wykonawcami. Oprócz zamówień kompozytorskich fundacja prowadzi m.in. program rezydencyjny dla szwedzkich kompozytorów.

Dr Paweł Nowicki działa również aktywnie w macierzystej uczelni, gdzie oprócz zajęć dydaktycznych organizuje liczne koncerty i warsztaty dla studentów.

Habilitant regularnie uczestniczy w konferencjach artystyczno-naukowych poświęconych współczesnej sztuce perkusyjnej, w tym m. in. na UMFC w Warszawie oraz Akademiiach Muzycznych w Gdańsku, Krakowie, Wrocławiu oraz Łodzi.

KONKLUZJA

Dr Paweł Nowicki to wszechstronny perkusista, który przede wszystkim wykonuje współczesną muzykę nowych kompozytorów. Oprócz tego ma spore sukcesy na polu organizatorskim, związane przede wszystkim z promocją nowej muzyki i tworzeniem platform dla tych projektów. Jako dydaktyk ma spore osiągnięcia w ramach różnych ścieżek edukacyjnych, oprócz działalności dydaktycznej na Akademii Muzycznej w Gdańsku prowadzi również z sukcesami zajęcia w szkołach popularyzując muzykę, którą zajmuje się na co dzień. Obydwa przedstawione do recenzji dzieła artystyczne prezentują współczesną muzykę o dużym ładunku emocjonalnym, a także bardzo wymagającą i interesującą intelektualnie, pokazującą bardzo szeroki wachlarz tradycyjnych i nowoczesnych technik brzmieniowych i wykonawczych.

Niniejszym po zapoznaniu się z przedstawioną dokumentacją stwierdzam, że zarówno zgromadzony dorobek z działalności oraz dzieło artystyczne wskazane jako szczególne osiągnięcie stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzyczne i spełniają wymogi ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 20 lipca 2018 roku.

W związku z tym wnioskuję do Komisji Habilitacyjnej o nadanie panu dr. Pawłowi Nowickiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Sztuk Muzycznych.

dr hab. Radosław Wośko, prof. Akademii Sztuki w Szczecinie